

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
FINANCIJSKI INSPEKTORAT**

**BROŠURA O KLJUČNIM ODREDBAMA SMJERNICE O UNUTARNJIM
POLITIKAMA, KONTROLAMA I POSTUPCIMA ZA PROVOĐENJE MJERA
OGRANIČAVANJA**

Zagreb, srpanj 2024.

SVRHA I NAMJENA BROŠURE

Ministarstvo financija, Financijski inspektorat, jedno od tijela nadležnih za provođenje nadzora nad provedbom **mjera ograničavanja** (u daljnjem tekstu: MO) kod obveznika, u skladu s člankom 6. stavak 4. i člankom 15. stavak 5. Zakona o mjerama ograničavanja, u daljnjem tekstu: ZMO (NN, br. 133/2023), donijelo je Smjernicu za pomoć obveznicima pri izradi politika, kontrola i postupaka za provođenje mjera ograničavanja, u daljnjem tekstu: Sektorska smjernica FI, za obveznike iz svoje nadležnosti sukladno odredbama članka 13. stavak 1. točka 1. b. ZMO-a, koja je objavljena na web stranici: <https://mfin.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-2507/ustrojstvo-84/financijski-inspektorat/financijski-inspektorat-zakoni-i-smjernice/592>.

Sektorska smjernica FI je donesena u svrhu ujednačavanja opsega i sadržaja politika, kontrola i postupaka za provođenje MO-a, a kako bi se osigurala učinkovita provedba MO kod obveznika iz nadležnosti Financijskog inspektorata.

Ova brošura primjenjuje se zajedno sa Sektorskom smjernicom FI, Općim smjernicama o primjeni Zakona o mjerama ograničavanja (MVEP, ožujak 2024. godine), Općim smjernicama za provođenje Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma (Financijski inspektorat, 2020. godina) i Smjernicom za provedbu mjera za sprječavanje financiranja terorizma za obveznike iz nadležnosti Financijskog inspektorata (Financijski inspektorat, siječanj 2022. godine).

Obzirom da je Sektorska smjernica FI pisana za sve obveznike u nadležnosti nadzora Financijskog inspektorata te je sveobuhvatna i opsežna kako bi obuhvatila obveze i potencijalne situacije u kojima se mogu naći različite kategorije obveznika, Financijski inspektorat izdaje ovu brošuru u kojoj su navedene **minimalne obveze za obveznike koji imaju malu bazu stranaka i koji su svoju izloženost MO-a procijenili niskim rizikom** (sukladno procjeni prema predlošku iz Dodatka 3. Sektorskih smjernica FI), a koje obveze su navedene u nastavku.

I. POLITIKE, KONTROLE I POSTUPCI ZA PROVEDBU MJERA OGRANIČAVANJA

Obveznici koje nadzire Financijski inspektorat dužni su:

- donijeti pisane politike, kontrole i postupke za provođenje MO-a (čl. 15. st. 3. ZMO)
- integrirati ih u sustav unutarnjih kontrola
- provoditi ih u praksi
- redovito, a najmanje jednom godišnje, preispitati i ažurirati

Politike, kontrole i postupci za provedbu MO-a trebaju biti razmjerni veličini, prirodi i složenosti poslovanja obveznika te njegovoj izloženosti MO-a, a kako bi osigurali njihovu učinkovitu provedbu.

Politike, kontrole i postupci za provedbu MO mogu biti zaseban dokument ili sastavni dio politika, kontrola i postupka za smanjivanje i učinkovito upravljanje rizikom od pranja novca i financiranja terorizma koje su obveznici donijeli u skladu sa ZSPNFT-om.

Trebali bi uključivati najmanje sljedeće:

- postupke kojima se osigurava da obveznici imaju ažurne informacije u vezi s primjenjivim mjerama ograničavanja
- postupke za ažuriranje primjenjivih propisa režima mjera ograničavanja čim se objave
- postupke kojima se osigurava da procjena izloženosti mjerama ograničavanja ostane primjenjiva i ažurna
- postupke kojima se osigurava da su politike, kontrole i postupci razmjerni procjeni izloženosti mjerama ograničavanja i da sva područja imaju resurse potrebne za osiguravanje usklađenosti s internim politikama, kontrolama i postupcima za provedbu mjera ograničavanja
- postupke kojima se osigurava da se politike i postupci za mjere ograničavanja redovito preispituju, mijenjaju i ažuriraju kada i gdje je to potrebno, da se učinkovito provode i da funkcioniraju kako je predviđeno te da se odmah poduzmu korektivne mjere ako se utvrde nedostatci
- postupke za brzo istraživanje svih mogućih podudaranja
- u slučaju utvrđenih pozitivnih podudaranja, postupke za daljnje radnje, uključujući trenutnu obustavu, zamrzavanje i izvještavanje nadležnih tijela
- postupke koji omogućuju zabranu bilo kakve radnje s ciljem izravnog ili neizravnog svjesnog izbjegavanja mjera ograničavanja
- postupke za oslobađanje zamrznute imovine
- dokumentiranu unutarnju organizaciju u kojoj su jasno utvrđene zadaće i odgovornosti povezane s mjerama ograničavanja, među ostalim i u slučaju eksternalizacije.

Sadržaj politika, kontrola i postupaka obveznika za provedbu mjera ograničavanja

1. Ciljevi, opseg i način rada sustava primjene MO-a kod obveznika

Što su mjere ograničavanja / sankcije - instrument su diplomatske ili gospodarske prirode kojim se nastoji promijeniti aktivnosti ili politike, poput kršenja međunarodnog prava ili ljudskih prava ili politike koje ne poštuju vladavinu prava ili demokratska načela

Vrste mjera ograničavanja: (1) ograničenje raspolaganja imovinom, (2) zabrana ulaska na državno područje RH ili tranzita, (3) prekid gospodarskih odnosa, (4) ograničenje trgovine, uvoza, izvoza, provoza, pružanja usluga, elektroničkih i drugih komunikacija, (5) embargo na oružje i vojnu opremu, (6) prekid diplomatskih odnosa, (7) druge mjere u skladu s međunarodnim i europskim pravom

Subjekti na koje se primjenjuju mjere ograničavanja: mogu biti usmjerene na države, međunarodne organizacije, fizičke i pravne osobe

Obveznici primjene mjera ograničavanja u skladu sa ZMO

- sve fizičke i pravne osobe, tijela državne uprave i drugi subjekti dužni su postupati u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona
- fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost, pravne osobe, tijela državne uprave i drugi subjekti dužni su osigurati *izravnu primjenu* mjera ograničavanja u svom djelokrugu

Izravna primjena mjera znači da su obveznici primjene mjera ograničavanja dužni u svom radu provjeravati posluju li na bilo koji način sa subjektom protiv kojeg su uvedene mjere ograničavanja, te, ukoliko uoče da se o takvom subjektu radi, određenu mjeru izravno primijeniti.

Nadležna tijela za odlučivanje o zahtjevima za odstupanje i drugim zahtjevima

- Za odstupanja od primjene MO, izdavanje odobrenja i drugih zahtjeva nadležna su tijela državne uprave/ministarstva, sukladno resorima koje pokrivaju
- Za izuzeća kod potpunog ili djelomičnog uvoza, izvoza, provoza, usluga, robe dvojne namjene te prometnih komunikacija nadležna su mjerodavna ministarstva, a za poštanski promet i elektroničke komunikacije HAKOM

Stalna skupina za primjenu i praćenje provedbe mjera ograničavanja (SSMO) - usuglašava stajališta, koordinira i prati zajedničke politike i aktivnosti, donosi preporuke i mišljenja o primjeni MO

Mjere ograničavanja koje se primjenjuju u Republici Hrvatskoj:

- mjere koje donosi EU: (1) sankcije UN-a (EU provodi sve obvezujuće rezolucije koje je donijelo VSUN-a), (2) mješoviti režimi sankcija UN-a i EU (EU može i pojačati sankcije UN-a primjenom dodatnih mjera u odnosu na one koje je uvelo VSUN-a, npr. DNRK), (3) autonomne sankcije EU (npr. Sirija, Venezuela, Ukrajina, Rusija)

- mjere utvrđene rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a
- mjere drugih međunarodnih organizacija koje obvezuju RH sukladno međunarodnom pravu
- mjere donesene odlukom Vlade RH na prijedlog ministarstva nadležnog za vanjske poslove

Prilikom definiranja ciljeva, opsega i načina rada sustava primjene mjera ograničavanja obveznici trebaju posebno obratiti pažnju na obvezu primjene ciljanih financijskih sankcija za financiranje terorizma i financiranje proliferacije kao i na široki opseg autonomnih mjera ograničavanja koje je EU uvela protiv Rusije zbog kršenja ljudskih prava i vojne agresije na Ukrajinu te s time povezano protiv Bjelorusije, Irana i DNR Koreje.

Zakonski okvir u Republici Hrvatskoj:

- Zakon o mjerama ograničavanja (NN, br. 133/2023), datum stupanja na snagu: 15.11.2023.
- Odluka o uspostavi, sadržaju i korištenju Zbirke podataka o mjerama ograničavanja, fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima na koje se mjere ograničavanja odnose (NN, br. 13/2024), datum stupanja na snagu: 10.02.2024.
- Opće smjernice o primjeni Zakona o mjerama ograničavanja (MVEP, ožujak, 2024.)
- Smjernica za pomoć obveznicima pri izradi politika, kontrola i postupaka za provođenje mjera ograničavanja (FI, lipanj 2024.)

Uspostava poslovnih procesa za provedbu mjera ograničenja raspolaganja imovinom

Obveznici pri uspostavi poslovnih procesa potrebnih za provedbu mjera ograničenja raspolaganja imovinom trebaju definirati sljedeće bitne korake odnosno postupke:

Kako bi učinkovito primjenjivali mjere ograničenja raspolaganja imovinom u politikama, kontrolama i postupcima za provođenje mjera ograničavanja potrebno je definirati:

➤ *Poslovni model i postupke koji osiguravaju implementaciju i ažuriranje sankcijskih popisa:*

- Način provjere sankcijskih popisa - vlastita automatizirana provjera, korištenje komercijalnih rješenja koje nude treće strane ili ručna pretraga sankcijskih lista – konsolidirane baze EU i UN, konsolidirana elektronička baza MVEP-a ili dr.

➤ *Pravovremenu identifikaciju fizičkih i pravnih osoba i drugih subjekata na koje se primjenjuju mjere ograničavanja:*

- Vrijeme i učestalost provjere sankcijskih lista - (1) prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa strankom, (2) odmah i bez odgode nakon svake promjene sankcijskih lista koje se primjenjuju u RH s danom njihovog stupanja na snagu, (3) prilikom redovnog ažuriranja profila rizika stranke ili promjene podataka o stranci i stvarnom vlasniku stranke, (4) prije provođenja transakcije za stranku

- Opseg relevantnih podataka koji su potrebni za identifikaciju - osnovni podaci te dodatni u slučaju homonima osoba temeljem osnovnih podataka: npr. dodatni podaci za fizičke osobe - datum i mjesto rođenja, druga imena, nacionalnost, adresa, identifikacijski broj ili broj putovnice, i sl., za pravne osobe - puno ime, registrirano sjedište, i sl.

➤ *Primjenu mjere ograničenja raspolaganja imovinom:*

- **Zamrzavanje financijskih sredstava i druge imovine** - kada obveznik za određeni ciljani subjekt provjere utvrdi podudaranje s fizičkom ili pravnom osobom ili drugim subjektom sa sankcijske liste zamrzavaju se sva financijska sredstva ili druga imovina, **bez odgode** (odmah nakon stupanja na snagu mjera ograničavanja) i **bez prethodne najave** određenoj fizičkoj ili pravnoj osobi ili drugom subjektu: (a) koja pripadaju ili su u vlasništvu ili posjedu ili pod kontrolom, u cijelosti ili zajednički, izravno ili neizravno od strane fizičke ili pravne osobe ili drugog subjekta koji se nalazi na sankcijskoj listi, b) koja proizlaze ili su nastala iz financijskih sredstava ili druge imovine navedene pod točkom a), c) osobe koja djeluje u ime ili po nalogu bilo koje fizičke osobe ili pravne osobe na koju se primjenjuje mjera ograničavanja.

- **Zabrana pristupa i stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava i gospodarskih izvora** - obveznici trebaju definirati postupke koji omogućuju da, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela iz članka 12. ZMO-a, financijska sredstva i druga imovina ne smiju biti izravno ili neizravno dostupna subjektu prema kojemu se mjere primjenjuju ili putem povezanih osoba koje djeluju u ime ili za račun subjekta, bez obzira na to radi li se o plaćanju za robu ili usluge, donaciji, darovanju ili prodaji nekretnine i dr. (tako npr. sredstva od zajmova i kreditnih linija, primljena i još neisplaćena, više se neće odobravati ni isplaćivati, transakcije kupnje i prodaje se blokiraju; zabranjena je isporuka robe neovisno o postojećim ugovornim obvezama i dr.).

➤ *Postupke za izvješćivanje* - obveznici u skladu s odredbama ZMO-a trebaju imati definirane jasne postupke za izvješćivanje nadležnog tijela:

- o primjeni ili prestanku mjere ograničavanja
- o postojanju sumnje ili razloga za sumnju da se radi o povezanoj osobi

- o postojanju okolnosti koje upućuju na mogućnost kršenja ili izbjegavanja mjera ograničavanja.

Uspostava poslovnih procesa za provedbu gospodarskih mjera ograničavanja

Obveznici trebaju osigurati da raspolažu s dovoljno informacija o uvedenim gospodarskim sankcijama kojima su izloženi zbog prirode svog poslovanja (kao što je npr. zabrana pružanja određenih usluga pravnim osobama, organizacijama ili tijelima koji su osnovani u državi koja je pod sankcijama ili ograničavanje uvoza/izvoza za pojedine sektore gospodarstva države koja je pod sankcijama). Tako npr., vezano za sankcijski režim koji je EU uvela protiv Rusije:

- obveznici koji obavljaju profesionalne djelatnosti trebaju kroz svoje interne procedure implementirati odredbu koja osigurava provedbu mjere ograničavanja koja se odnosi na zabranu pružanja računovodstvenih i revizorskih usluga, kao i usluga poreznog, poslovnog i pravnog savjetovanja bilo kojoj pravnoj osobi ili drugom subjektu ili tijelu s nastanom u Rusiji.
- pružatelji usluga povezani s trustovima ili trgovačkim društvima trebaju implementirati odredbu vezanu za zabranu pružanja usluga trustova povezanim s Rusijom
- obveznici koji se bave prometom plemenitih metala i dragog kamenja trebaju u svoje procedure uključiti odredbu koja se odnosi na zabranu uvoza zlata podrijetlom iz Rusije i izvezenog iz Rusije u EU ili bilo koju drugu zemlju izvan EU, itd.

2. Ovlasti i odgovornosti osobe u organizacijskoj strukturi obveznika koja je zadužena za mjere ograničavanja

Obveznici bi trebali imenovati osobu koja je u organizacijskoj strukturi zadužena za pridržavanje mjera ograničavanja. Uprava obveznika je dužna osigurati da se te zadaće dodijele osobi ovlaštenoj za SPNFT te da imenovana osoba ima dovoljno stručnog znanja, sposobnosti i iskustva za provođenje zadaća vezanih uz primjenu mjera ograničavanja.

Kada je to opravdano veličinom obveznika i izloženosti mjerama ograničavanja uprava obveznika može zadaće osobe zadužene za mjere ograničavanja dodijeliti ili prenijeti zaposleniku zaduženom za praćenje usklađenosti koji nije imenovan kao ovlaštena osoba za SPNFT te čiji je položaj dovoljno visok u hijerarhiji. Krajnja odgovornost za učinkovito ispunjavanje zadataka ostaje na osobi ovlaštenoj za SPNFT.

Odluka o imenovanju osobe zadužene za mjere ograničavanja donosi se u pisanom obliku.

Iznimno, obveznik koji je fizička osoba koja samostalno obavlja registriranu djelatnost nije dužan imenovati osobu zaduženu za mjere ograničavanja, već je dužan sam obavljati poslove ovlaštene osobe propisane ZMO-om i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

3. Ovlasti i odgovornosti svih zaposlenika obveznika koji sudjeluju u provedbi ZMO-a i na temelju njega donesenih podzakonskih akata

Uprava obveznika dužna je uspostaviti odgovarajuću organizacijsku i operativnu strukturu potrebnu za učinkovito provođenje mjera ograničavanja, osigurati da ljudski i tehnički resursi dodijeljeni funkciji usklađenosti s mjerama ograničavanja budu primjereni i razmjerni izloženosti mjerama ograničavanja te osigurati učinkovitu komunikaciju i suradnju, uključujući i primjeren tijek informacija na svim organizacijskim razinama obveznika, u provedbi primjene mjera ograničavanja.

4. Način upravljanja rizikom od kršenja MO-a te postizanja usklađenosti poslovanja subjekta nadzora s odredbama ZMO-a i na temelju njega donesenih podzakonskih akata

Obveznici bi trebali identificirati, procijeniti i razumjeti moguće rizike od kršenja mjera ograničavanja i izbjegavanja mjera ograničavanja koji su najrelevantniji za njihov sektor, poslovnu aktivnost i operativni model te bi trebali poduzeti mjere za ublažavanje tih rizika.

Obveznici bi u svojim politikama, postupcima i procedurama trebali definirati koje su to okolnosti odnosno indikatori koji upućuju na mogućnost izbjegavanja mjera ograničavanja.

U Dodatku 3. i 4. Općih smjernica Financijskog inspektorata iz 2020. godine naveden je detaljan popis indikatora za prepoznavanje financiranja terorizma i financiranja proliferacije s navedenim dodatnim indikatorima aktivnosti čiji je cilj izbjegavanje sankcija, a u Dodatku 5. Sektorskih smjernica FI navedeni su indikatori koji upućuju na mogućnost izbjegavanja MO-a nametnutih Rusiji.

Obveznici bi također trebali biti informirani o tipologijama i trendovima u izbjegavanju mjera ograničavanja. Relevantni izvori informacija na koje se obveznici mogu pozvati i koje mogu koristiti pri izradi i dopuni indikatora za prepoznavanje izbjegavanja mjera ograničavanja su smjernice i/ili izvješća koja dijele:

- a) nacionalna tijela nadležna za provedbu mjera ograničavanja i nacionalna nadzorna tijela
- b) Ured za sprječavanje pranja novca, tijela kaznenog progona i SOA
- c) Europska komisija
- d) Relevantna javno-privatna partnerstva na nacionalnoj razini ili na razini EU
- e) FATF, UN-ove Skupine stručnjaka, akademska zajednica i dr.

5. Uspostava odgovarajućih linija izvještavanja i odgovornosti unutar obveznika radi osiguranja pravodobne i odgovarajuće provedbe MO-a

Osoba zadužena za mjere ograničavanja dužna je osigurati pravilno i pravodobno dostavljanje propisanih izvješća te drugih podataka i informacija Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, Financijskom inspektoratu i drugim nadležnim nacionalnim tijelima, prema zahtjevima iz ZMO-a.

6. Čuvanje podataka, način vođenja i sadržaj evidencija podataka o provedbi MO-a

Obveznik je dužan podatke, informacije i dokumentaciju prikupljenu primjenom ZMO čuvati na adekvatan način i u rokovima koji su primjereni onima iz članka 16. ZMO-a i članka 79. ZSPNFT-a.

Obveznik je dužan nakon isteka rokova osobne podatke o stranci brisati, a dokumentaciju uništiti u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu osobnih podataka.

Obveznici su dužni osigurati vođenje evidencije:

- o poduzetim mjerama ograničavanja, fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima na koje se mjere odnose i zamrznutoj imovini, a koji su dostavljeni ministarstvu nadležnom za vanjske poslove i nadležnom nadzornom tijelu
- o podacima o povezanim osobama koji su dostavljeni Stalnoj skupini
- o postupanjima u slučaju lažno pozitivnih rezultata pretrage
- o podacima koji su dostavljeni nadležnim tijelima za provedbu zakona vezano za okolnosti koje upućuju na sumnju na mogućnost kršenja ili izbjegavanja mjera ograničavanja
- o postupanju u slučaju pogrešno utvrđenog identiteta fizičke ili pravne osobe
- o drugim bitnim postupanjima na temelju ZMO.

7. Stručno osposobljavanje i izobrazba zaposlenika obveznika u odnosu na mjere ograničavanja

Obveznici bi trebali, najkasnije do kraja tekuće godine, donijeti program godišnjeg stručnog osposobljavanja i izobrazbe za sljedeću kalendarsku godinu te isti provesti i dokumentirati.

Stručno osposobljavanje i izobrazbu odnosi se na upoznavanje zaposlenika:

1. s odredbama ZMO-a i na temelju njega donesenih podzakonskih akata
2. s mjerama ograničavanja koje su primjenjive za obveznika
3. s rezultatima procjene izloženosti mjerama ograničavanja
4. sa sadržajem politika, kontrola i postupaka za usklađivanje s mjerama ograničavanja
5. s indikatorima za prepoznavanje izbjegavanja mjera ograničavanja
6. s trendovima i tipologijama izbjegavanja mjera ograničavanja
7. s primjerima iz prakse, načinima rješavanja slučajeva koji se pojavljuju u praksi, razmjenom iskustva.

Stručno osposobljavanje i izobrazba mogu se provoditi na sljedeće načine:

1. vanjskim programima (npr. seminari, radionice, edukacije pripremljene od nadležnih nadzornih tijela, udruženja obveznika i dr.),
2. internim programima (npr. osoba zadužena za mjere ograničavanja održava edukacije, seminare i radionice prilagođene različitim kategorijama zaposlenika),
3. putem različitih obavijesti dostavljenih zaposlenicima (npr. putem e-maila) o novim režimima mjera ograničavanja i drugim novostima u području provedbe mjera ograničavanja (npr. informacije o provedbi sankcija koje objavljuje Vijeće sigurnosti UN-a i Vijeće EU-a o

najboljim praksama, informacije o utvrđenim tipologijama koje objavljuje EU ili relevantna tijela na nacionalnoj razini ili razini EU).

II. PROCJENA IZLOŽENOSTI MJERAMA OGRANIČAVANJA

Obveznici su dužni provesti procjenu izloženosti mjerama ograničavanja kako bi razumjeli u kojoj mjeri je svako područje njihovog poslovanja izloženo mjerama ograničavanja i ranjivo na izbjegavanje mjera ograničavanja.

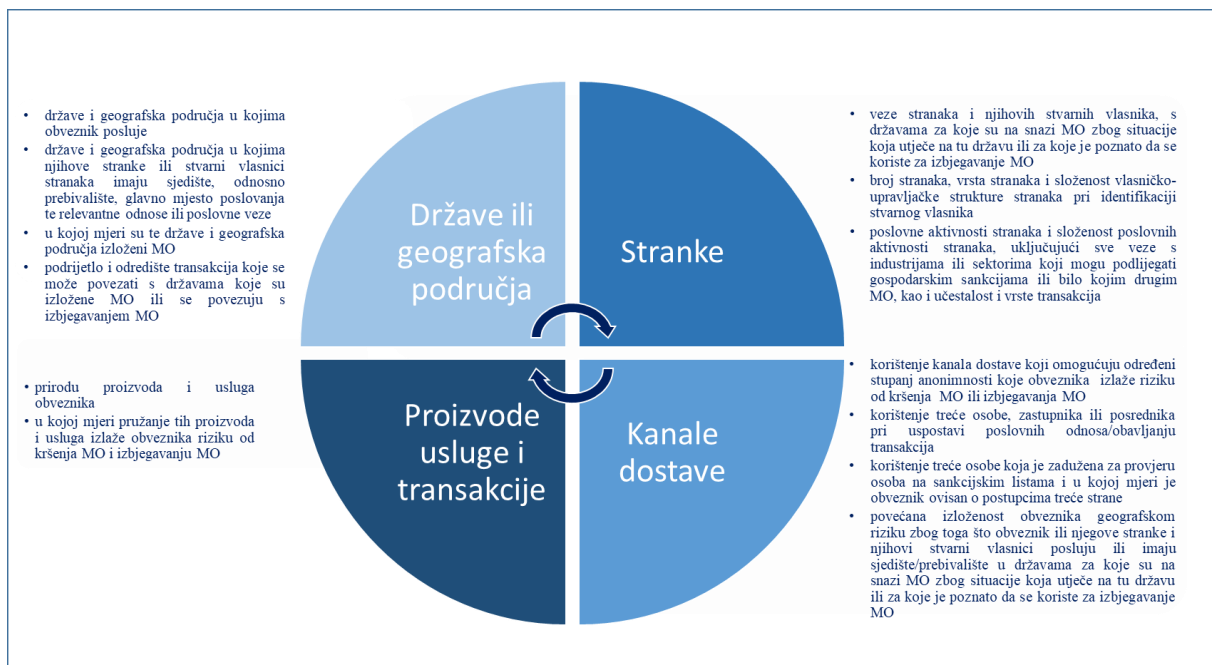
Politike, kontrole i postupci za provedbu MO razmjerni su procjeni izloženosti MO kako bi se utvrdilo da sva područja imaju resurse potrebne za osiguranje usklađenosti.

Obveznici trebaju procijeniti:

- koje režime MO primjenjuju
- vjerojatnost da se MO ne provedu
- vjerojatnost izbjegavanja MO
- učinak bilo kakvog kršenja MO

Pri procjeni izloženosti MO obveznici trebaju uzeti u obzir čimbenike rizika koji se odnose na:

- stranke
- države ili geografska područja
- proizvode, usluge ili transakcije
- kanale dostave

Predložak za procjenu izloženosti MO za obveznike s malom bazom stranaka nalazi se u **Dodatku 3. Sektorskih smjernica FI**.

III. PROVOĐENJE MJERA OGRANIČAVANJA

Obveze obveznika u provođenju MO

- provesti provjeru ažuriranih popisa te popise usporediti sa imovinom koju drže te poslovnim i ostalim odnosima koje potencijalno imaju s osobama koje se nalaze na popisima
- bez odgode i bez prethodne obavijesti primijeniti mjeru ograničavanja raspolaganja imovinom ukoliko je ta imovina u vlasništvu, posjedu ili na drugi način pripada subjektu na koji se mjere primjenjuju ili su pod njegovom kontrolom ili nadzorom odnosno primijeniti zabranu poslovanja sa sankcioniranom osobom
- o provedenom zamrzavanju imovine, najkasnije sljedeći radni dan, obavijestiti MVEP na obrascu za izvješćivanje i nadležno nadzorno tijelo
- provesti samostalno i bez odgode odluku o prestanku mjere ograničavanja, kada se sankcije ukinu u cijelosti ili u odnosu na određene sankcionirane osobe ili subjekte, te o tome izvijestiti na jednak način kao i kod provedenog zamrzavanja imovine

Objava mjera ograničavanja

MO izravno se primjenjuju u Republici Hrvatskoj **bez odgode** s danom njihova stupanja na snagu.

Ministarstvo nadležno za vanjske poslove (u daljnjem tekstu: MVEP) objavljuje bez odgode na svojoj mrežnoj stranici informaciju o stupanju na snagu MO-a, zajedno s poveznicom na važeće sankcijske popise Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda i Europske unije, kao i poveznicom na mjere ograničavanja drugih međunarodnih organizacija koje obvezuju Republiku Hrvatsku sukladno međunarodnom pravu te na mjere donesene odlukom Vlade na prijedlog MVEP-a.

Financijski inspektorat bez odgode na svojim mrežnim stranicama objavljuje poveznicu na mrežnu stranicu MVEP-a.

Informacije o usvojenim mjerama ograničavanja dostupne su na sljedećim poveznicama:

- MO usvojene od strane EU:
<https://sanctionsmap.eu/#/main>
- MO usvojene od strane Vijeća sigurnosti UN-a:
<https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/information>
- Promjene u sankcijskim režimima (web MVEP-a i Financijskog inspektorata):
<https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/medjunarodne-mjere-ogranicavanja/22955>
<https://mfin.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-2507/ustrojstvo-84/financijski-inspektorat/financijski-inspektorat-zakoni-i-smjernice/592> ()

- EU sankcije protiv terorista:

<https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/fight-against-terrorism/terrorist-list/#terrorists>

- Usvojene dodatne i autonomne mjere EU protiv Irana:

<https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/sanctions-against-iran/>

- Usvojene dodatne mjere EU protiv DNR Koreje:

<https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/sanctions-against-north-korea/timeline-eu-sanctions-against-north-korea/>

- Usvojene autonomne mjere EU protiv Rusije:

<https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/sanctions-against-russia/sanctions-against-russia-explained/>

- Usvojene autonomne mjere EU protiv Bjelorusije:

<https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/sanctions-against-belarus/>

Konsolidirana baza podataka MVEP-a

Kako bi se obveznicima primjene MO olakšala provedba mjera te kako bi se osigurala primjena MO u Republici Hrvatskoj bez odgode, MVEP vodi u elektroničkom obliku konsolidiranu bazu podataka koja sadrži ažurirane MO u svim sankcijskim režimima.

Baza podataka ima dvije glavne funkcije:

- omogućuje korisnicima pretraživanje svih konsolidiranih popisa UN-a i EU-a na portalu koji je dio web stranice MVEP-a <https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/mjere-ogranicavanja/eu-i-un-konsolidirani-popisi-mjera-ogranicavanja/272447>, a poveznice su također postavljene i na web stranice nadležnih nadzornih tijela
- mogućnost da se obveznici primjene mjera besplatno registriraju za „push“ obavijesti o svim promjenama na sankcijskim listama. Svim obveznicima omogućeno je besplatno primanje obavijesti o izmjenama na sankcijskim listama za što je potrebno izvršiti registraciju na web stranici MVEP-a: <https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/mjere-ogranicavanja/eu-i-un-konsolidirani-popisi-mjera-ogranicavanja/registracija/272448>

Zbirka podataka o mjerama ograničavanja

MVEP vodi „Zbirku podataka o mjerama ograničavanja, fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima na koje se mjere ograničavanja odnose“.

Fizičke i pravne osobe i drugi subjekti imaju pravo pristupa podacima iz Zbirke podataka sukladno propisima koji uređuju zaštitu tajnosti podataka i zaštitu osobnih podataka. Podaci iz Zbirke podataka čuvaju se 5 godina od prestanka MO, zatim se brišu, uništavaju ili arhiviraju u skladu s važećim propisima za te slučajeve.

Dostava podataka u Zbirku podataka ne smatra se povredom obveze čuvanja profesionalne, odvjetničke, javnobilježničke, poslovne ili bankovne tajne.

Provjera podudaranja stranaka sa sankcijskim listama

Obveznik je dužan provjeriti jesu li njegove stranke (pravne i/ili fizičke osobe, njihovi stvarni vlasnici i zakonski zastupnici) na sankcijskim listama u sljedećim situacijama:

- prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa strankom
- odmah i bez odgode nakon svake promjene sankcijskih lista koje se primjenjuju u RH, s danom njihovog stupanja na snagu (kada zaprime poruku o promjeni sankcijskih lista ako su registrirani za besplatno primanje obavijesti o izmjenama na sankcijskim listama)
- prilikom redovnog ažuriranja profila rizika stranke ili promjene podataka o stranci i stvarnom vlasniku stranke
- prije provođenja transakcija za stranku

Prijava primijenjene mjere ograničenja

Sukladno članku 8. stavak 24. ZMO-a obveznici su dužni o primijenjenoj mjeri ograničavanja (odbijanje poslovnog odnosa, prekid poslovnog odnosa, odbijanje provođenja transakcije, zamrzavanje imovine...) bez odgađanja, a najkasnije sljedeći radni dan obavijestiti:

- MVEP, na adresu elektroničke pošte: sankcije@mvep.hr
- Financijski inspektorat, na adresu elektroničke pošte: sankcije.fi@mfin.hr
- drugo relevantno tijelo, ako je takva obveza propisana uredbom EU (u skladu s člankom 8. stavkom 25. ZMO-a).

Prijava se podnosi na Obrascu propisanom Odlukom o uspostavi, sadržaju i korištenju Zbirke podataka o mjerama ograničavanja, fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima na koje se mjere ograničavanja odnose (NN, br. 13/24), koji je dostupan na poveznici:

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_02_13_242.html

Primjena MO-a u odnosu na postojeće ugovorne obveze

Nakon stupanja na snagu, MO nadjačavaju sve neuskладive ugovorne odnose. Tako se MO primjenjuju bez obzira na ikakva prava dodijeljena ili obaveze predviđene bilo kojim ugovorom koji je stupio na snagu prije njihovog stupanja na snagu te isključuju dovršenje aktivnosti kojima se provode ugovori sklopljeni prije njihovog stupanja na snagu.

Zbog provjere podataka o određenoj osobi ili sredstvima obveznici mogu najdulje na rok od 10 radnih dana privremeno ograničiti raspolaganje gospodarskim izvorima i financijskim sredstvima, a nakon toga dužni su primijeniti MO.

Prijava pokušane transakcije

Ako se pokušana transakcija odnosi na ograničenja raspolaganja imovinom utvrđenim pravnim aktima Ujedinjenih naroda obveznik je dužan istu prijaviti Uredu za sprječavanje pranja novca najkasnije sljedeći radni dan (članak 56. stavak 9. ZSPNFT).

Prijava sumnje na kršenje ili izbjegavanje mjera ograničavanja

U slučaju sumnje na kršenje ili izbjegavanje MO svi obveznici postupanja po ZMO-u dužni su bez odlaganja, a najkasnije prvog radnog dana nakon saznanja za njihovo postojanje dostaviti takve podatke i informacije nadležnom tijelu koje je sukladno članku 8. ZMO-a zaduženo za provođenje takvih MO.

Obveznici se izlažu kaznenoj odgovornosti ako:

- pomažu osobama na koje se primjenjuju mjere ograničavanja da zaobiđu zabranu putovanja
- trguju sankcioniranom robom ili obavljaju transakcije prema državama ili po nalogu/u korist subjekata na koje se primjenjuju mjere ograničavanja koje su na snazi u RH
- pružaju financijske ili druge usluge ili sudjeluju u obavljanju financijskih aktivnosti koje su zabranjene ili ograničene
- pomažu da ne bude otkriveno da su određena financijska sredstva ili gospodarski izvori u vlasništvu osobe, subjekta ili tijela koje je sankcionirano

Obveza primjene prestanka mjere ograničenja raspolaganja imovinom

Kada se sankcije ukinu u cijelosti ili u odnosu na određene sankcionirane osobe ili subjekte, odnosno kada Vijeće sigurnosti UN-a i/ili Vijeće EU odluče ukinuti sankcije, ukida se i primijenjena MO.

Obveznici primjene MO dužni su odluku o prestanku MO-a provesti samostalno i bez odgode odmrznuti imovinu osoba koje su brisane sa sankcijskih popisa te revidirati provedena ograničenja odnosno zabrane poslovanja s takvim osobama.

Podsjetnik na obveze prema Zakonu o mjerama ograničavanja

- provoditi/primijeniti sukladno odredbama mjera ograničavanja koje su na snazi u Republici Hrvatskoj potpuno ili djelomično ograničenje trgovine, uvoz, izvoz, provoz, pružanje usluga, poštanski promet, prometne, elektroničke i druge komunikacije te embargo na oružje i vojnu opremu
- provoditi/primijeniti sukladno odredbama mjera ograničavanja koje su na snazi u Republici Hrvatskoj raspolaganje imovinom, zabranu ulaska na državno područje Republike Hrvatske ili zabranu tranzita preko državnog područja Republike Hrvatske
- najkasnije sljedeći radni dan o mjeri ograničavanja koju su obveznici primijenili izvijestiti tijelo koje vodi Zbirku podataka i nadležno nadzorno tijelo te izvješće dostaviti na način i u sadržaju koji propiše Vlada (članak 8. stavak 24. i članak 16. stavci 1. i 2.)
- najkasnije sljedeći radni dan od dana saznanja izvijestiti tijelo zaduženo za provođenje određene mjere ograničavanja o okolnostima koje su obveznici utvrdili koje upućuju na

mogućnost kršenja ili izbjegavanja mjera ograničavanja posredstvom povezanih osoba ili na drugi način (članak 8. stavak 26.)

- najkasnije sljedeći radni dan od dana saznanja izvijestiti tijelo zaduženo za provođenje određene mjere ograničavanja o informacijama za koje znaju da su mu potrebne za provođenje mjere (članak 8. stavak 26.)
- postupati po rješenju nadzornog tijela za otklanjanje nezakonnosti i nepravilnosti u radu (članak 14. stavak 2. točka 2.)
- na zahtjev nadzornog tijela dostaviti zatražene podatke i informacije u roku koji odredi nadzorno tijelo (članak 14. stavak 6.)
- donijeti pisane politike, kontrole i postupke za provođenje međunarodnih mjera ograničavanja, provoditi ih u praksi i najmanje jednom godišnje ažurirati (članak 15. stavak 1.)
- pisane politike, kontrole i postupke za provođenje međunarodnih mjera ograničavanja donijeti od strane upravljačkog tijela pravne osobe (članak 15. stavak 1.)
- integrirati politike, kontrole i postupke iz članka 15. stavka 1. Zakona u svoj sustav unutarnjih kontrola (članak 15. stavak 2.)
- politike, kontrole i postupke za provođenje međunarodnih mjera ograničavanja donijeti na način da uključuju sve propisane elemente (članak 15. stavak 3.)

Kontakt-točka na koju se mogu obratiti obveznici provedbe mjera za pitanja iz nadležnosti Financijskog inspektorata je e-mail adresa: sankcije.fi@mfin.hr.